

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2012

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

**გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!
ტესტის ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი საშუაოსათვის!
ტესტის მაქსიმალური ქულაა - 80.**

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ტექსტის რედაქტირება; II. არგუმენტირებული ესე; III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი.

ტესტის III ნაწილში მოცემული ზოგიერთი დავალების (№№3-17) შესასრულებლად საჭიროა პასუხების ფურცელში შესაბამისი უჭრედები მონიშნოთ **X-ით**. თუ პასუხების ფურცელში უჭრედი შეცდომით მონიშნეთ, მაშინ მთლიანად გააშაგეთ იგი და მონიშნეთ სხვა უჭრედი.

დანარჩენ დავალებებს უნდა უპასუხოთ სიტყვიერად. პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სხვა პასუხი.

ტესტის ყოველი ნაწილის შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები მოცემულია ბუკლეტში და თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

ყურადღებით გაეცანიტ ამ ინსტრუქციებს და არ დაგავიწყდეთ პასუხების გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, რომ ტესტის III ნაწილი - წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი - ორი დავალებისაგან შედგება.

უნდა აირჩიოთ **ერთ-ერთი მათგანი** (№1 ან №2) და უნდა შეასრულოთ ამ დავალებაში მოცემული: **ა) წაკითხულის გააზრებაც და ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზიც.**

შეგიძლიათ წაკითხულის გააზრების ყველა პასუხი ჯერ ტესტის ბუკლეტში მონიშნოთ და შემდეგ გადაიტანოთ პასუხების ფურცლის სათანადო ადგილას.

ყველა დავალების ბოლოს ტესტის ბუკლეტში საგანგებოდ გამოყოფილია ადგილი შავი ვარიანტის დასაწერად.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დავალება, რომლის პასუხიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში **ნაშრომი არ გასწორდება!**

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი (15 + 25 ქულა)

აირჩიეთ ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

ავთანდილი სწერს მეფე როსტევანს:

1. „არ-დავიწყება მოყვრისა აროდეს გვიზამს ზიანსა;
ვგმობ კაცსა აუგვიანსა, ცრუსა და დალატიანსა!
ვერ ვეცრუები, ვერ ვუზამ მას ხელმწიფესა მზიანსა.
რა უარეა მამაცსა სულ-დიდსა, წასლვა-გვიანსა!
2. რა უარეა მამაცსა ომშიგან პირის მხმეჭეღსა,
შემდრკალსა, შეშინებულსა და სიკვდილისა მეჭეღსა!
კაცი ჯაბანი რათა სჯობს დიაცსა ქსლისა მბეჭეღსა?
სჯობს სახელისა მოხვეჭა ყოველსა მოსახვეჭელსა!
ვერ დაიჭირავს სიკვდილსა გზა ვიწრო, ვერცა კლდოვანი;
მისგან ყოველი გასწორდეს, სუსტი და ძალ-გულოვანი;
ბოლოდ შეყარნეს მიწამან ერთგან მოყმე და მსცოვანი.
სჯობს სიცოცხლესა ნაზრახსა სიკვდილი სახელოვანი!
3. მერმე ვიშიშვი, მეფეო, თქვენდა კადრებად ამისად:
სცოცხლის და სცოცხლის, სიკვდილსა ვინ არ მოელის წამისად;
მოვა შემყრელი ყოველთა ერთგან დღისა და დამისად;
თუ ვერა გნახე ცოცხალმან, ყოფამცა მქონდა ჟამისად!
4. თუ საწუთრომან დამამხოს, ყოველთა დამამხობელმან,
ღარიბი მოგკედე ღარიბად, ვერ დამიტროს მშობელმან,
ვეღარ შემსუდრონ დაზრდილთა და ვერცა მისანდობელმან, –
მუნ შემიწყალოს თქვენმანვე გულმან მოწყალე, მღმობელმან.
5. მაქვს საქონელი ურიცხვი, ვერვისგან ანაწონები,
მიეც გლახაკთა საჭურჭლე, ათავისუფლე მონები,
შენ დაამდიდრე ყოველი ობოლი, არას მქონები:
მიღეწიან, მომიგონებენ, დამლოცვენ, მოვეგონები.
6. ღმერთსა მევედრებდეს მრავალი გლახაკი გულ-მხურვალები,
დამხსნას ხორცსა და სოფელსა, სხვად ნურას შევიცვალები,
კვლა ცეცხლი ჯოჯოხეთისა ნუმცა მწვავს, იგი ალევი,
მომცეს მკვიდრივე მამული მუნ, ჩემი სასურვალები!
7. დამხსნას ბნელსა და ნათელი შემმოსოს ზესთა ზენისა,
მუნ დამიუნჯოს, წამალი სადა ძეს წყლულთა ღხენისა,
ჩემი არ ჰქონდეს შეძლება სოფლისა მდილთა კბენისა,
ფრთენი მომესხნენ და ძალი მომეცეს აღმაფრენისა.
8. რაცა თქვენთვის არ ვარგიყოს საჭურჭლესა დასადებლად,
მიეც ზოგი ხანაგათა, ზოგი ხიდთა ასაგებლად;
ნურა ნუ გშურს საქონელი ჩემი ჩემთვის წასაგებლად!
შენგან კიდე არვინ მივის ცეცხლთა ჩემთა დამავსებლად“.
- 9.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

- (1) 3. რა არის პირველი ორი სტრიქონის სათქმელი?
  - ა) მეგობარი არასოდეს უნდა დავივიწყოთ, დასაძრახია პირის გამტეხი კაცი.
  - ბ) თავი უნდა გავწიროთ მიჯნურისათვის და არ უნდა ვუღალატოთ ხელმწიფეს.
  - გ) მეგობარი არასოდეს უნდა დავივიწყოთ და უნდა გვახსოვდეს სამშობლოც.

- დ) უნდა დავიცვათ ქრისტიანული მცნებები, მიუღებელია პირის გამტეხი კაცი.
- (1) 4. რა იგულისხმება სიტყვებში: „რა უარეა მამაცსა სულ-დიდსა, წასვლა-გვიანსა“?
- მდიდარ და უსაქმურ კაცზე უარესი არაფერია.
  - მკვებარა და ზარმაც კაცზე უარესი არაფერია.
  - სატრფოსათვის ბრძოლაში შეშინებულ კაცზე უარესი არაფერია.
  - ხიფათისათვის თავის ამრიდებელ კაცზე უარესი არაფერია.
- (1) 5. მეორე სტროფის მიხედვით, როგორი მამაკაცია ყველაზე უარესი?
- ამპარტავანი.
  - შეშინებული.
  - უზნეო.
  - დაუნდობელი.
- (1) 6. მეორე სტროფის მიხედვით, რა არის ყველაზე უფრო ღირებული მამაკაცისათვის?
- მატერიალური კეთილდღეობა.
  - მეგობრის გატანა.
  - შეუბღალავი სახელი.
  - სატრფოსადმი ერთგულება.
- (1) 7. როგორ ახასიათებს ავტორი სიკვდილს მესამე სტროფში?
- როგორც სასტიკს, მაგრამ ვაჟკაცის მიმართ შემწუნარებელს.
  - როგორც ყველასა და ყველაფრის გამთანაბრებელს.
  - როგორც სუსტებისა და მოხუცების გამანადგურებელს.
  - როგორც სასტიკს, მაგრამ მიჯნურის მიმართ შემწუნარებელს.
- (1) 8. რომელი სტრიქონი გამოხატავს მესამე სტროფის მთავარ სათქმელს?
- I სტრიქონი.
  - IV სტრიქონი.
  - III სტრიქონი.
  - II სტრიქონი.
- (1) 9. რატომ თვლის ავთანდილი საჭიროდ იმის შეხსენებას, რომ სიკვდილს ყოველწამიერად უნდა ელოდოს ადამიანი?
- სურს გაამყაროს აზრი, რომ ადამიანის მოვალეობა ღირსეული ცხოვრებაა.
  - სურს გაამყაროს აზრი, რომ ადამიანის მოვალეობა სამშობლოსათვის სიკვდილია.
  - სურს გაამყაროს აზრი, რომ ადამიანის მოვალეობა სატრფოსათვის თავგანწირვაა.
  - სურს გაამყაროს აზრი, რომ ადამიანის მოვალეობა მეფისათვის თავდადებაა.
- (1) 10. მეხუთე სტროფის მიხედვით, რას ითხოვს მეფისაგან ავთანდილი?
- შეიბრალოს.
  - დაივიწყოს.
  - მოძებნოს.
  - დაეხმაროს.
- (1) 11. რას ნიშნავს მოცემულ კონტექსტში სიტყვა „ღარიბი“?
- უმიზნოდ მოხეტიალე ადამიანს.
  - უსასოოდ მოხეტიალე ადამიანს.
  - უცხო ქვეყნის წარმომადგენელს.
  - უცხო ქვეყნად გადახვეწილს.
- (1) 12. მეექვსე სტროფის მიხედვით ჩანს, რომ:
- ავთანდილს ქვეშევრდომები პატივს სცემენ.
  - ავთანდილი ყოველად უშიშარი მებრძოლია.
  - ავთანდილს უდიდესი ძალაუფლება აქვს.
  - ავთანდილი ძალიან მდიდარი კაცია.
- (1) 13. რა მიზანი ამოძრავებს ავთანდილს, როცა გლახაკათვის საჭურჭლის დარიგებას ითხოვს?
- გლახაკებმა მისთვის ილოცონ.

- ბ) ობლებმა სული მოითქვან.
- გ) ღარიბი აღარავინ იყოს.
- დ) ყველა ადამიანი გათანაბრდეს.

(1) 14. მეშვიდე სტროფის მიხედვით, რას ნატრობს ავთანდილი?

- ა) ასცდეს ჯოჯოხეთის ცეცხლს.
- ბ) დაბრუნდეს თავის სამშობლოში.
- გ) დაიბრუნოს საკუთარი მამული.
- დ) სამუდამოდ უყვარდეს თინათინს.

(1) 15. ტროპული მეტყველების რომელ სახეს იყენებს ავტორი სიტყვებში: „ჩემი არ ჰქონდეს შექლება სოფლისა მდილთა კბენისა...“?

- ა) მეტაფორას.
- ბ) ეპითეტს.
- გ) გაპიროვნებას.
- დ) შედარებას.

(1) 16. რა უმთავრესი მიზანი აქვს ავთანდილს, როდესაც როსტევანს მიმართავს: „ნურა ნუ გშურს საქონელი ჩემი ჩემთვის წასაგებლად“?

- ა) არ დაინანოს ავთანდილის ქონება ქვეყნისა და ხალხის საკეთილდღეოდ.
- ბ) არ დაინანოს ავთანდილის ქონება უპოვართა თავშესაფრების ასაგებად.
- გ) არ დაინანოს ავთანდილის ქონება მისივე სულის საცხონებლად.
- დ) არ დაინანოს ავთანდილის ქონება ღარიბთა და ობოლთა დასახმარებლად.

(1) 17. როგორ ახასიათებს ეს ტექსტი ავთანდილს?

- ა) როგორც შეუპოვარსა და ბედისწერის წინააღმდეგ მებრძოლ ადამიანს.
- ბ) როგორც მეომარსა და სამშობლოსათვის თავგანწირულ ადამიანს.
- გ) როგორც მიჯნურსა და მეფისათვის თავდადებულ ადამიანს.
- დ) როგორც ბრძენსა და მიჯნურის კეთილდღეობისათვის მზრუნველ ადამიანს.

ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზი:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის ტესტში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, **შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით. წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 25.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- გაანალიზეთ ავთანდილის მსჯელობა შიშისა და ვაჟკაცობის შესახებ (ყურადღება მიაქციეთ ავთანდილის შეხედულებებს სიკვდილ-სიცოცხლის ურთიერთმიმართების შესახებ).
- იმსჯელეთ, როგორ ესმის ავთანდილს ადამიანის დანიშნულება (ყურადღება მიაქციეთ ავთანდილის მსჯელობას მოწყალების შესახებ).
- იმსჯელეთ, რა არის მოცემული ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

რომანში „შენი თავგადასავალი“ აკა მორჩილაძე მოგვითხრობს ქართველი ემიგრანტის შესახებ, რომელიც ლონდონში იმყოფება და 1989 წლის ცხრა აპრილის ტრაგედია ახსენდება:

„მაკლონაღღსში“ ვიდექი რიგში და გამახსენდა, რომ იაზონას მოძღვნილი ექსტაზი ჯიბეში მიგდია. ორი დღე არ გამხსენებია და უცებ ამოვიღე და ეგრევე, მშრალად გადავყლაპე.

გადავყლაპე თუ არა, ვინანე. მაგრამ რაღა დროს?..
– ბიგ მაკი, კოკა, – და ფული მიჭირავს ოფლიან ხელში.

ფრიო, თუ ჩიპსიო, თუ რაღაც ჯანდაბაო და, ჰო, ჰო-მეთქი და ავიღე ეს ყველაფერი და მივდივარ ლანგრით და ვფიქრობ, აქ დავჯდე სადმე თუ ქვემოთ ჩავიდე?.. ვიფიქრე, ჯობია აქ დავჯდე, რადგან ვიტრინიდან ქუჩას გავაკონტროლებ-მეთქი. მაგრამ მერე ქვემოთ ჩასვლა ვამჯობინე, ვიტრინიდან ისინიც ხომ დამინახავენ და ქვემოთ უცბად და მოყუჩებულად შევჭამ, მერე კვალს ავურევ და დავაი, ავითესები-მეთქი. ვინ ისინი? მაშინ ჯერ არ ვიცოდი...

ჩავედი. დავდე მაგიდაზე და რას ვხედავ? ორი ფორმიანი კაცი მომყვება. ფოსტალიონები იყვნენ. თავისთვის საუზმობას თუ აპირებდნენ, მაგრამ მე რაღაც დონკისოტური დამემართა – პოლიციელებად წარმოვიდგინე. შეშლილივით მივყარე ყველაფერი და თავპირისმტვრევით ამოვვარდი კიბეზე. მომდევდნენ, ნაღდად მომდევდნენ. პოლიციელები კი არიან, მაგრამ რა უნდათ? ჯერ ხომ არ დაღამებულა? გიჟივით გავრბოდი... თან სულ სადარბაზო კარებს ვუჭურებდი, ღია რომელია-მეთქი. სახლში მინდოდა მისვლა, იქ ადვილად შეიძლებოდა დამაღვა, მოსახვევში კედელს ავეკარი და ამოვისუნთქე. ზუსტად ვისხენებდი, სად ვიყავი და როგორ შეიძლებოდა შინ უმოკლესი გზით მისვლა... ჯერ ხომ არ დაღამებულა? ან პოლიციას რა უნდა, საერთოდ? რატომ ერევა პოლიცია? აკი, პოლიციამ ივაჟკაცაო?.. არ არიან ეგენი პოლიციელები. ოფიცრები არიან, რუსები, და დადიან, განგებ არ გამოაცხადეს, რომ უფრო მეტი ხალხი დაიჭირონ და დახოცონ... კედელს აქედან ფრთხილად გამოვიჭვრიტე. ამ ხალხს რატომ არ დასდევენ? ესენი კი არ იყვნენ იქ. ამათ მერე დაერევიან. უნდა გავასწრო. ცუდ ადგილას ვცხოვრობ. ეს ძალიშვილი ჰამერსმიტის გადასაჯდომი. თუმცა, მეორე მხრიდანაც შეიძლება, მაგრამ იქიდან ფეხით ბევრი სასიარულოა. ქუჩაში არ შეიძლება, მეტროში... მაგრამ უკვე მეტროშიც იქნებიან. გავძვრები. შეფერდს ბუშის ხაზით წავალ...

ძაან ფეთქებადი ექსტაზი გამომივიდა. თანაც იმის აღწერა, რასაც ვფიქრობდი, მოსაწყენიც კია... მე ასე დავქროდი და, როგორც იტყვის ხევის ბეთჰოვენი, იქნებოდა სადამოს რომელიღაც საათი, როცა მივადექი პატარა და უბადრუკ „არმზს“ ჩემი სახლის პირდაპირ. მანამდე სკამზე დაგდებული გაზეთი ავიღე და სახეზე ვიფარებდი მეტროში. ახლა ვხვდები, რომ ძალიან სასაცილოდ გამომდიოდა, მაგრამ ამით ოფიცრებს ვემალებოდი. მჯეროდა, რომ უნამუსოდ მოიქცნენ, რადგან წინასწარ არ გამოაცხადეს კომენდანტის საათი. ეს ხომ საშინელებაა? ხალხი წინასწარ არ გააფრთხილო და შემდეგ ქუჩაში დაერო? საშინელებაა. მაგრამ აი, „არმზის“ კარი. აქ შემიფარებენ და მომივლიან. აქ ყალბი პასპორტის შოვნაც შეიძლება, ანდა ღამის საშვისა. სულ ჩემისთანა თავხეველადებული ხალხია შეკრებილი. ისინიც ხომ იმალებიან?

შევაღე კარი და შევედი. ხალხი ბევრი არ იყო. ერთი ის შიშველი ბერიკაცი, სვირინგები რომ მზემ გაუხუნა და ცოლი რომ შორტებს არ უკემსავს და ორიც სხვა. შევედი, პირდაპირ დახლთან დავჯექი. ტიმოთის „მაკკვანსზე“ ვანიშნე თითოთ და ქართულად ვეკითხები:

- გენერალი სიგუტკინი იყო აქ?
- ვერ გავიგე, ჯორჯია.

რა სისულელეა? ქართულად ვეკითხებოდი. გავიხედ-გამოვიხედე და ხმას დავუწიე:

- გენერალი სიგუტკინი იყო აქ?
- აქ გენერალს რა უნდა?

– როდიონოვმა გამოაგზავნა, – ვუთხარი ისევ ქართულად, მაგრამ სწრაფადვე გადავედი ინგლისურზე, – კომენდანტის საათი დაიწყო. არ გამოაცხადეს და ხალხს გაუფრთხილებლად ესვრიან. ტანკებია გამოსული, გენერალი სიგუტკინი ნამდვილად არ ყოფილა?

ტიმოთიმ ჯერ ფაინტს შეხედა, მერე მე და გამიცინა:

– მე მგონია, ჯორჯია, რომ შენ სახლში უნდა წახვიდე, ეს ფაინტი კი მე უნდა დაველიო.

– არა, ჯერ სახლში ვერ წავალ. ჯერ აქედან უნდა ვუთვალთვალო, ჩემი მისამართი ხომ არ შეიტყვეს. ორი რუსი ოფიცერი მომდევდა.

– ის ოფიცრები გავეყარეთ აქედან, – მითხრა სერიოზულად.

– ამას მაინც დავლევ, – ფაინტს დავწვდი, – თერთმეტიდან ხომ არ გაიცემა ლუდი?

– არა.

– ჰოდა, ესე იგი, კომენდანტის საათიც თერთმეტზე იწყება. ახლა რომელია? ათის ნახევარი. ჯერ დრო გვაქვს.

– კომენდანტის საათი, – გაეცინა ტიმოთის, – რას არ გაიგებ კაცი... კომენდანტის საათი.

– სიგუტკინი. სიგუტკინია ყველაფერი. როდიონოვი ისე მეთაურობს. სიგუტკინი კი ქუჩებში დარბის.

– კარგი, ოღონდ წადი და დაიძინე, დილით იპოვი მაგ შენ კომენდანტის საათს, – გაიღიმა ტიმოთიმ, – ოფიცრებს კი ჩვენ მოვუვლით.

– შენ რომ დაკეტავ, მერე?

– მერე. პოლიციაში დავრეკავ და იმათ გავაფრთხილებ.

– სწორია. პოლიცია ვაჟკაცურად მოიქცა, ხალხი გამოყავდა...

– რა თქმა უნდა.

ფაინტს შევხედე. ნახევარიც ვერ დამეღია.

– ო'კეი? – მკითხა ტიმოთიმ.

– ჩვენ ტყეში წავალთ და იქიდან ვიბრძობლებოთ“.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

(1) 3. რა ძირითადი ინფორმაციაა მოცემული პირველ აბზაცში?

- ა) მთხრობელმა ნარკოტიკული ნივთიერება მიიღო.
- ბ) მთხრობელმა უწყლოდ გადაყლაპა ნარკოტიკი.
- გ) მთხრობელს იაზონამ ექსტაზი მიუძღვნა.
- დ) მთხრობელს ორი დღე არ გახსენებია ექსტაზი.

(1) 4. მთხრობლის რა სულიერი მდგომარეობა გამოიხატება სიტყვებით: „ქვემოთ უცბად და მოუჩნებულად შევჭამ, მერე კვალს ავურევ და დავაი, ავითესები-მეთქი“?

- ა) იგი ნეტარებას განიცდის და დაბნეულია.
- ბ) იგი ყველაფრის მიმართ გულგრილი ხდება.
- გ) მას მოულოდნელი სიხარულის განცდა ეუფლება.
- დ) მას შფოთვა და მოუსვენრობა იპყრობს.

(1) 5. რა იგულისხმება სიტყვებში: „მე რაღაც დონკისოტური დამემართა“?

- ა) მთხრობელმა რეალობა ადეკვატურად აღიქვა.
- ბ) მთხრობელმა რეალობა არაადეკვატურად აღიქვა.
- გ) მთხრობელმა რეალობის აღქმის იმედი დაკარგა.
- დ) მთხრობელს რეალობის შეცვლის იმედი მიეცა.

(1) 6. ვინ ჰგონია მთხრობელს ორი ინგლისელი ფოსტალიონი?

- ა) ინგლისელი ჯარისკაცები.
- ბ) „მაკდონალდსის“ მიმტანები.
- გ) რუსი ოფიცრები.
- დ) ქართველი პოლიციელები.

- (1) 7. **რას გულისხმობს მთხრობელი, როცა ფიქრობს:** „განგებ არ გამოაცხადეს, რომ უფრო მეტი ხალხი დაიჭირონ და დახოცონ“?
- ინგლისელ პოლიციელთა დაუნდობლობას.
  - კომენდანტის საათის გამოცხადებას.
  - ქართველი ოფიცრების სისასტიკეს.
  - ქვეყნის საზღვრების ჩაკეტვას.
- (1) 8. **რა რეალურ ფაქტს გულისხმობს მთხრობელი, როცა ფიქრობს:** „ამ ხალხს რატომ არ დასდევენ? ესენი კი არ იყვნენ იქ. ამათ მერე დაერევიან“?
- კანონიერი ხელისუფლების დამხობას თბილისში.
  - მშვიდობიანი დემონსტრაციის დარბევას თბილისში.
  - ხალხის დევნას ლონდონის ქუჩებში.
  - ტანკების გამოჩენას ლონდონის ქუჩებში.
- (1) 9. **რომელ ქართველ მწერალს მიემართება ალუზია:** „როგორც იტყვის ხევის ბეთჰოვენი, იქ ნებოდა საღამოს რომელიღაც საათი“?
- ალექსანდრე ყაზბეგს.
  - გრიგოლ ორბელიანს.
  - ილია ჭავჭავაძეს.
  - ნიკოლოზ ბარათაშვილს.
- (1) 10. **რატომ იყო სასაცილო ის, რომ მთხრობელი სახეზე გაზეთს იფარებდა მეტროში?**
- იგი არარსებულ საფრთხეს ემალებოდა.
  - იგი გაქცევის ნაცვლად იმალებოდა.
  - მეტროში ისედაც ბევრი ხალხი იყო.
  - მეტროში მაინც ვერაფერ იცნობდა.
- (1) 11. **რატომ ჩქარობდა მთხრობელი „არმზში“ შეღწევას?**
- ფიქრობდა, რომ იქ აჯანყებულთა შტაბი იყო.
  - ფიქრობდა, რომ იქ გენერალ სიგუტკინს არ შეუშვებდნენ.
  - ფიქრობდა, რომ იქ როდიონოვის დევნას თავს დააღწევდა.
  - ფიქრობდა, რომ იქ შეიფარებდნენ და დაეხმარებოდნენ.
- (1) 12. **რატომ ვერ გაიგო ტიმოთიმ მთხრობლის პირველი შეკითხვა?**
- მთხრობელი ბარმენისაგან ძალიან შორს იჯდა.
  - მთხრობელმა ინგლისური ენა არ იცოდა.
  - ტიმოთიმ ინგლისური ენა არ იცოდა.
  - ტიმოთიმ ქართული ენა არ იცოდა.
- (1) 13. **რატომ გაეცინა ტიმოთის მთხრობლის ნათქვამზე:** „კომენდანტის საათი დაიწყო. არ გამოაცხადეს და ხალხს გაუფრთხილებლად ესვრიან“?
- ჩათვალა, რომ მთხრობელი მთვრალი იყო.
  - ჩათვალა, რომ მთხრობელი ცოტათი აჭარბებდა.
  - ჩათვალა, რომ მთხრობელმა უნებურად იცრუა.
  - ჩათვალა, რომ მთხრობელმა შეგნებულად იხუმრა.
- (1) 14. **რაზე მიანიშნებს ის, რომ მთხრობელი კომენდანტის საათის გამოცხადებას ბარში ლუდის გაცემის შეწყვეტას უკავშირებს?**
- ვითარების აბსურდულობაზე.
  - ვითარების ტრაგიზმზე.
  - მთხრობლის გამჭრიახობაზე.
  - მთხრობლის უგულისყურობაზე.
- (1) 15. **რაზე მიგვანიშნებს ტიმოთის სიტყვები:** „იპოვი მაგ შენ კომენდანტის საათს“?
- ტიმოთიმ ვერ გაიგო, რისი ეშინია მთხრობელს.
  - ტიმოთი მიხვდა, რომ მთხრობელს საშიშროება ემუქრება.
  - ტიმოთის არ უნდა ვითარების გამწვავება.
  - ტიმოთის სურს, რეალურად დაეხმაროს მთხრობელს.

- (1) 16. რა იწვევს მკითხველში იუმორისტულ განწყობილებას?
- დიდი რიგი და ფოსტალიონების გამოჩენა „მაკდონალდსში“.
  - მთხრობლის წარმოსახვაში ამოტივტივებული ისტორია.
  - სრული შეუსაბამობა წარმოსახვასა და რეალობას შორის.
  - უბადრუკ ბარ „არმზში“ არსებული სიტუაცია.
- (1) 17. რის შესახებ არ არის საუბარი ამ ტექსტში?
- თბილისში კომენდანტის საათი გამოცხადდა.
  - ლონდონში რუსული ტანკები გამოჩნდა.
  - პოლიცია ხალხის გადარჩენას ცდილობდა.
  - ყაღები პასპორტის შოვნაც შეიძლება.

ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზი:

წერიტი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის ტესტში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, **შავად შესრულებული ნამუშევარი არ გასწორდება.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

წერიტი დავალების მაქსიმალური ქულაა 25.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, როგორ იხატება მთხრობლის სახე ამ ტექსტში.
- იმსჯელეთ, რა ქმნის ტექსტში აბსურდულ და კომიკურ სიტუაციას.
- იმსჯელეთ, რა არის მოცემული ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა მხატვრული საშუალებებითაა იგი რეალიზებული (ყურადღება მიაქციეთ ავტორის თხრობის მანერას).
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

შავი სამუშაოსათვის

A series of horizontal dashed lines for writing.

